

Ikastetxeetan gatazkak

ebazteko estrategiak

Gidaren egilea:

GEUZ, Gatazkak Eraldatzeko Unibertsitate Zentroa

Finantzatzailea:

Garatu Plana 2010-2011.

Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila. Eusko Jaurlaritza.

Testuak:

Lucía Gorbeña

Diseinua eta maketazioa:

Vudumedia.com

Itzulpena:

Lurdes Amundarain

Aurkibidea

Aurkezpena	4
1. Eskola-elkarbizitza: esku-hartze ildoak eta programak	5
2. Eskola-bitartekaritza baino harago: elkarlaneko beste prozesu batzuk eskolan gatazkak ebazteko.	7
3. Belarri-aulkiaren eta aho-aulkiaren txokoa	9
Sarrera	9
Funtzionamendua	10
Gelako jarduerak "belarri-aulkiaren eta aho-aulkiaren txokoa" prestatzeko	12
4. Elkarrizketa hezigarria	15
Sarrera	15
Elkarrizketa hezigarriaren garapenerako	16
Elkarrizketa hezigarriaren egitura eta faseak	17
5. Kontratua	22
Sarrera	22
Kontratuaren ezaugarriak	23
Kontratu motak	25
Kontratuaren edukia	26
6. Gela-batzarra	27
Sarrera	27
Gela-batzarraren zeregin hezigarria	29
Gela-batzarraren antolaketa	30
Hamar urrats gela-batzarra bideratzeko	32

Aurkezpena.

Gida honen argitalpenak, Geuzek egina, Gatazkak Eraldatzeko Unibertsitate Zentroak, eta Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren Garatu Plana 2010-2011k finantzatua, helburu bikoitz bati erantzun nahi dio: batetik, hezkuntza-komunitateari tresnak eta estrategiak ematea ikastetxeetako elkarbizitza hobetzeko eta kudeatzeko eta, bestetik, proposamen xume honekin, bakerako heziketa garatzen laguntzea.

Esparru teorikoez gain, beti ere ezinbestekoak, ikastetxeek esku-hartzeko proposamen praktikoak, errazak eta eraginkorrak behar dituzte elkarbizitzaren egunerokotasunari aurre egiteko.

Gida metodologiko hau lehen eta bigarren hezkuntzako irakasle eta zuzendaritza-taldeei eta hezkuntzako beste profesional batzuei zuzendua dago. Azken batean, egunez egun, pertsonak hezteko eta bake-kulturaren baloreetan oinarritutako gizarte baten etorkizuna eraikitzeko zeregin izugarrian, duten hoberena ematen duten guztiei.

Hauei guztiei, eskerrik asko eguneroko lanarengatik.

1

Eskola-elkarbizitza: esku-hartzeko ildoak eta programak.

XXI. mendeko hezitzaileen erronkarik garrantzitsuenetakobat, geletan indarkeria prebenitzea eta eguneroko gatazkak ebaztea baino harago, elkarbizitzarako eta bakerako hezte da. Erronka hau hiritarrak bake-kulturaren balore giltzarrietan oinarrituta hezte lortzean zentratzen da: ez indarkeria, elkarrizketa, gatazken ebazpen baketsua, aniztasunarekiko errespetua, demokrazia, elkartasuna, tolerantzia eta justizia.

Helburu honekin, elkarbizitzarako heziketa, hain zuzen, gero eta ikastetxe gehiagok egiten dute eta abian jartzen dute eskola-elkarbizitzarako plan bat, bere hezkuntza-proiektuaren elementu giltzarri gisa.

Elkarbizitza-plan hauetan sartzen diren programa, estrategia edo ekintzek oso ikuspegi eta eduki anitzak dituzte. Baina, laburbilduta, 4 taldetan sailka ditzakegu:

Programa kurrikularrak.

Era honetako programen helburua da ikasleek elkarbizitzarako eta gatazkak ebazteko baloreak, jarrerak edo trebetasunak eskuratzea edo garatzea. Normalean, ikasgelan izaera esperimentaleko jarduerak edo dinamikak egitea eskatzen dute. Besteak beste, programa hauek nabarmentzen dira: gizarte trebetasunak, adimen emozionala, gatazken ebazpena, jolas kooperatiboak, kultura artekotasuna, dilema moralak.

Gatazkak elkarlanean ebazteko programa edo estrategiak.

Era honetako programa edo estrategiek eskolako elkarbizitzaren bizipen alderdia azpimarratzen dute, eta hezkuntza-komunitateko kideei eguneroko gatazkei elkarlanean eta era baketsuan heltzen laguntzen diete. Hauen artean ezagunenak bitartekaritza-programak dira. Alabaina, ikastetxe batean egunero izaten den gatazka-aniztasunak beste prozesu edo metodologia batzuen beharra eskatzen du, hala nola, negoziazio-protokoloak, elkarrizketa hezigarriak, kontratuak edo gela-batzarrak.

Diziplina positibo edo demokratikoaren programak.

Araudia funtsezko alderdia da elkarbizitzaren arauketan eta ikasketan. Zigor-diziplinako eredu tradizionalen aurrean, diziplina positiboaren ikuspuntuak ikasleen garapen eta autonomia morala bultzatu nahi du, ikasgelan adostutako arau-sistema baten bidez eta bete ezean zigoren ordeztu erabiliko diren ondorio hezigarrien bidez.

Parte hartzeko estrategiak edo mekanismoak.

Ikastetxeko bizitzan hezkuntza-komunitateko partaideen parte hartzea helburu duten estrategiak anitzak dira. Batzuek bertako kolektibo desberdinetako (irakasleak, familiak, ikasleak, administrazio eta zerbitzuetako langileak...) ordezkariak sartzea eskatzen dute talde edo organo egituratuetan, esate baterako, eskola kontseilua, elkarbizitzaren behatokia, elkarbizitza-batzordea, edota ikasle ordezkarien taldeak. Beste batzuek elkarbizitzarekin zerikusia duten zereginak edo funtzioak delegatzea eskatzen dute, hala nola, jarduerak antolatzea familiek, ikasle laguntzaileen taldeak sortzea edota gelako batzarrak ikasleek kudeatzea. Nolanahi ere, ekimen hauen helburua da kideen eskola-erakundearekiko lotura eta atxikimendua areagotzea.

2 Eskola-bitartekaritza baino harago: elkarlaneko beste prozesu batzuk eskolan gatazkak ebazteko.

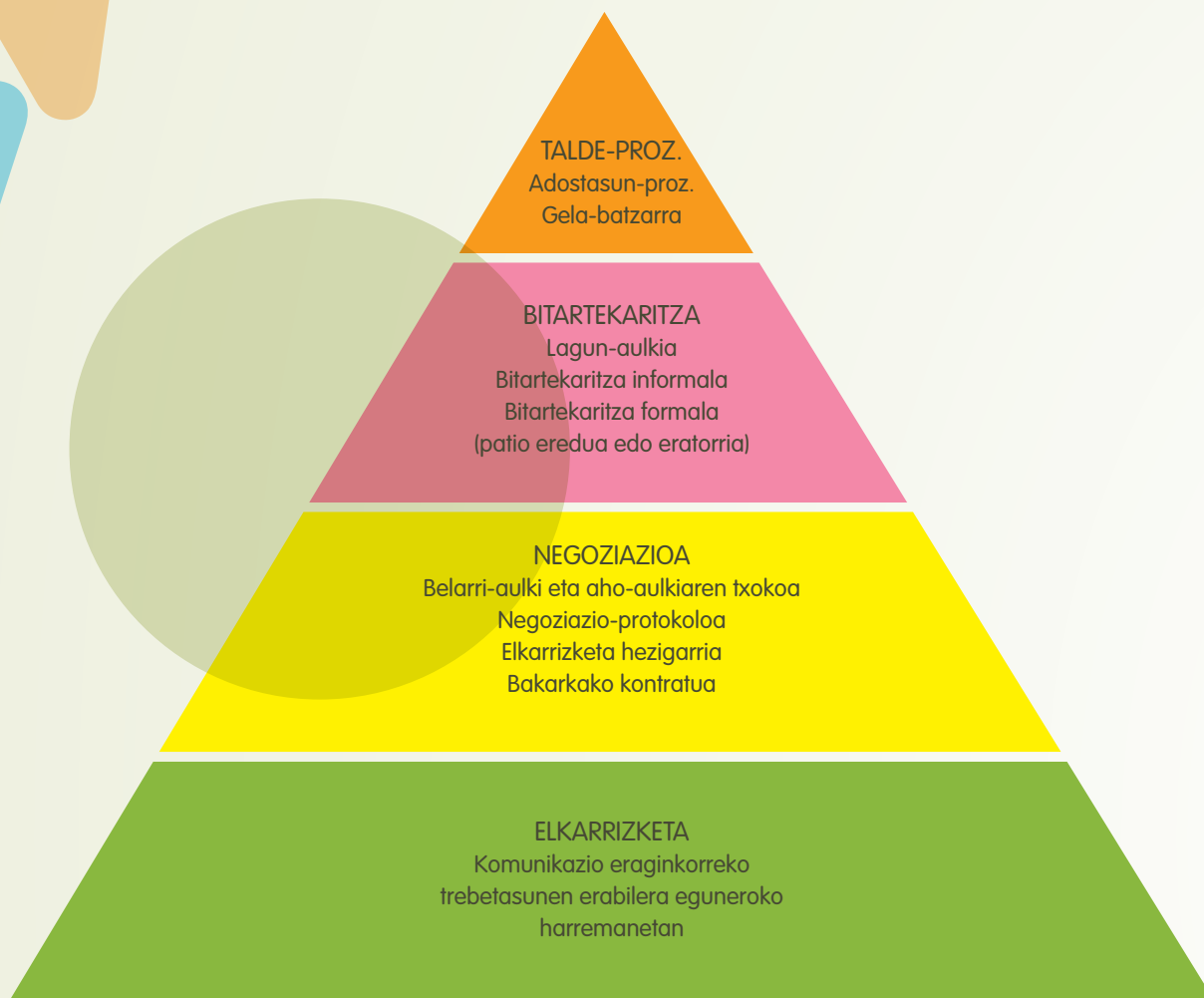
Ikaskideen arteko eskola-bitartekaritzako programak estrategiarik ezagunenetakoak eta erabilienetakoak dira, azken urteotan, hezkuntza zentroetan elkarbizitza hobetzeko.

Bitartekaritza bereziki egokia da pertsonen arteko harremanetatik sortutako gatazkei aurre egiteko. Baina ikastetxe batean egunero landu beharreko arazoak oso anitzak dira protagonistei, intentsitateari eta edukiari dagokienez.

Horregatik, eskola-elkarbizitzaren ikuspegi global batetik, bitartekaritza beste pieza bat da, baina ez beharrezkoa den bakarra. Idealki, eskola-bitartekaritzako plan batek barne izan beharko luke elkarlaneko izaera duen prozesu edo metodologia multzo bat, hezkuntza zentroetan izaten diren egoera anitzei erantzuteko.

1. irudiak, piramide itxuran, mota honetako prozesuak ditu, gaur egun ikastetxeetan erabilielanak.

1.Irudia: Gatazkak ebazteko elkarlan -prozesuak eskola esparruan.

Piramidearen oinarrian kokatzen dira gatazkan edo arazoan inplikaturako aldeei autonomia eta protagonismo handiagoa ematen dioten esku-hartze proposamenak: komunikazio eraginkorreko trebetasunetan eta negoziazio kolaboratzailean oinarritutako hainbat metodologiaren (belarri-aulkia eta aho-aulkiaren txokoa, negoziazio-protokoloak, elkarrizketa hezigarria eta kontratua) erabilera eguneroko harremanetan. Piramidearen goialdean aurkituko ditugu gatazkaren ebazpena errazten duen hirugarren alde neutral baten esku-hartzea eskatzen duten prozesu haiek (lagun-aulkia, bitartekaritza, gela-batzarra eta adostasun-prozesuak).

Ikastetxeei bere inplementazioa eta erabilera errazte aldera, gidaren orri hauetan, estrategia edo prozesu hauetako lau aurkeztuko eta zehaztuko dira:

- Belarri-aulki eta aho-aulkiaren txokoa
- Elkarrizketa hezigarria
- Kontratua
- Gela-batzarra

3

1. Belarri-aulki eta aho-aulkiaren txokoa.

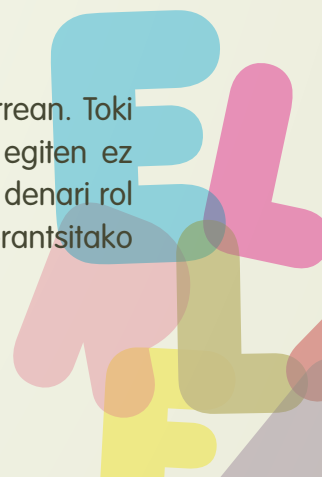
Sarrera

Elkarbizitzarako hezteak eskatzen du ikasleei, hasierako etapetatik, ikastetxean sortzen diren benetako gatazkak, elkarlanaren eta elkarriketaren bidez, bere kabuz ebazteko aukera ematea. Esperientzia hau funtsezkoa da ikasleek gizarte-trebetasunak eta gatazkak ebazteko trebetasunak eskura ditzaten eta elkarbizitzaren oinarriko baloreak barnera ditzaten.

Belarri-aulkiaren eta aho-aulkiaren txokoa elkarriketarako prozedura eta egitura da; txoko honek ikasleei gatazkak autonomoki, pertsona heldu baten laguntzarik gabe, irakaslerik gabe ebazteko aukera ematen die.

Txokoaren erabilera bereziki egokia da haur hezkuntza eta lehen hezkuntzako lehen eta bigarren zikloetarako. Bai ikasgela eta bai espazio komunak (pasilloak, patioak, ludotekak,...) toki egokiak izan daitezke "txoko" bat kokatzeko. Ikasleen artean izaten diren intentsitate baxuko pertsonarteko gatazkak ebazten dira ondoen belarri-aulkiaren eta aho-aulkiaren prozeduraren bidez.

Ikasgelan, atzealdean kokatuko da "txokoa", irakaslearen tokiaren beste muturrean. Toki honetan, bereziki horretarako gordetako lekua eta beste inolako jarduerarik egiten ez dena, bi aulki jarriko dira, eta aulkietako bakoitzaren funtzioa izango da eseriko denari rol bat ematea. Bat belarri-aulkia izango da eta bestea aho-aulkia. Bizkarraldean erantsitako

marrazki handi baten bidez bereiziko dira bi aulkiak, batean belarria eta, bestean, ahoa. Beste aukera bat da kartel bat zintzilikatzea horman bi marrazkiekin edota "piruleta" batzuk sortzea marrazki hauekin.

Ikasleek gatazka bat dutenean gela barruan, edota atsedendititik gatazka bat konpondu gabe itzultzen direnean, irakasleak txokora gonbidatuko ditu beren kabuz konpontzen ahalegin daitezzen. Proposamena beti gonbidapena izango da eta ez inposizioa, izan ere, bere erabilera borondatezkoa izan behar da.

Kasu askotan, eta gero eta maizago, ikasleak bere kabuz joango dira txokora gatazka bat dutenean Jokaera hau, hilabeteak igaro ahala, sistematikoago bihurtuko da.

Funtzionamendua

Gatazka duten bi ikasle bere kabuz joan daitezke txokora, edota irakasleak gonbidatuta, baina beti borondatez joango dira, bestela, prozedurak ez bailuke funtzionatuko.

Txokoan, bakoitza aulki batean eseriko da. Tokia gainerako ikaskideengandik bereizita dago, ikasleak bakarrik daude eta bere elkarrizketa pribatua da. Belarri-aulkikoak ahalik eta adien entzungo dio lagunari eta ezin du hitz egin, ezta ezpainak ireki ere, etenik gerta ez dadin. Beste ikaslearena, aho-aulkikoa, da hitz egiteko txanda.

Prozedura urrats edo arau hauen bidez garatuko da:

- 1. Lehendabizi, aho-aulkian eseritako haurrak du hitza eta bere eginbeharra zer gertatu den eta nola sentitzen den kontatzea da, ikaskideak belarri-aulkian eserita erne entzuten duen bitartean.
- 2. Lehen haurrak hitz egiten amaitutakoan, aulkiz aldatu eta eginkizunak aldatu egingo dituzte. Orain bigarren haurrak izango du hitza, bere ustez, zer gertatu den eta nola sentitzen den azaltzeko.
- 3. Hizketarako bigarren txandan, lehendabiziko haurrak, berriro ere aho-aulkian eserita, berak zer egin dezakeen gatazka edo arazoa konpontzeko esango du.
- 4. Berriro ere, aulkiak eta rolak trukatu egingo dira eta bigarren haurrak ere berak gatazka konpontzeko zer egin dezakeen proposatuko du.

Lehen hezkuntzako 2. zikloko ikasleentzat funtzionamendu-arau berezi bat sartuko da: txanda bakoitzean, aulkiz aldatu aurretik, ikasle bakoitzak kideak esandakoa parafraseatuko du zuzen.

Prozesu honek bi txanda izan ohi ditu gatazkan inplikaturako bakoitzarentzat, nahiz eta zenbaitetan ikasleak gehiagotan pasatzen diren aulki bakoitzetik, bien gustukoa den irtenbidea topatu arte.

“Txoko”aren funtzionamendurako urrats edo arau hauek kartel batean erakutsiko dira aulkien ondoko horman, bai idatziz, lehen hezkuntzan, edota bai marrazki bidez haur hezkuntzan.

Behin prozesua amaituta, ikasleak irakaslearengana joango dira eta honek gertatutakoaren jarraipen txiki bat egingo du. Galdetuko die ea irtenbiderik aurkitu duten, zertan datzan eta biak gustura dauden konponbide horrekin. Hala bada, ikasleak gelako lanetara itzuliko dira. Irtenbide adostu bat lortu ezean, irakasleak beste aukera edo prozesu bat proposatuko du egoerari heltzeko, esate baterako, bitartekaritza edota ondorio hezigarriren bat betearaztea.

Ikastetxe askoren esperientziak egiaztatu du “txokoa” sistematikoki erabilia ikasturtean zehar emaitza argi batzuk lortzen direla:

- “Txokoa” ikasleei lasaitzeko balio dien gune bihurtzen da.
- Ikasleek elkarri entzuten ikasten dute.
- Ikasleek elkarriketa lehen aukera gisa barneratzen dute gatazkaren aurrean.
- Ikasleek gatazkak bere kabuz konpontzen ikasten dute irakaslearengana jo gabe eta irakasleak denbora gutxiago eskaintzen dio zeregin honi.

“Belarri-aulkiaren eta aho-aulkiaren txokoa” prestatzeko jarduerak ikasgelan

Ikasgelan “txoko” bat sortzeak eta abian jartzeak ikasleen parte-hartze zuzena eskatzen du. Honela, sorreraren partaide sentiturik, ikasleek berea eta garrantzitsua den zerbaitentzat hartzen dute, lotu egiten zaizkio eta gehiago erabiltzen dute. Inplementazio-prozesuan zehar, ikasleei transmititu behar diegu “txokoa” errespetatu eta ohoratu beharreko espazioa dela, ez dela jolaserako edo denbora galtzeko leku bat, arazoak konpontzeko eta elkarrekin hobeto bizi izateko balioko baitigu.

Horretarako, ordu beteko bi saio gutxienez egin behar dira, eta bakoitzean taldearekin jarduera hauetako bakoitza egingo da.

1. jarduera:

Belarri-aulkiaren eta aho-aulkiaren txokoa sortu

60 min.

Materialak:

Lamina/marraskia edo testu laburra, ikasleen pertsonarteko gatazken adibide bat jasotzen duena.

Txokoaren funtzionamendurako arau edo urratsen kartel bat

Helburuak:

Gatazkek konpontzeko modu desberdinak daudela ulertu

Elkarrizketa sustatu gatazkek ebazteko modu gisa

“Txokoa”ren funtzionamendua aurkeztu ikasleei

Prozedura:

1. Ideia-jasa egingo da, ikasleen artean gelan, patioan, autobusean, ... ohiko diren gatazka-adibideei buruz. Ikasleek adibide egokirik botatzen ez badute, irakasleak emango dio hasiera jarduerari, ikasleengandik hurbileko pertsonarteko gatazka bat aurkeztuz lamina edota testu labur baten bidez.

2. Ikasleek aipatutako adibideetako bat edo irakasleak aurkeztutako kasua erabiliz, beronen ulermenean sakonduko da honelako galderen bidez: *“zer gertatu da?”*, *“nola sentituko da pertsona bakoitza?”*, *“zer behar du bakoitzak ondo sentitzeko?”*, *“nola konpon daiteke arazo hau?”*.

3. Ikasleei gatazka ebazteko ideiak botatzeko eskatuko zaie, eta arbelean idatziko dira. Ideia bakoitzerako zera galdetuko zaie ikasleei:

“Bi haurrak gustura egongo lirateke irtenbide honekin?” (irabazi-irabazi).

“Haurretako bat triste legoke eta bestea pozik irtenbide honekin?” (irabazi-galdu).

“Biak triste leudeke irtenbide honekin?” (galdu-galdu).

4. Adieraziko da gatazkek, askotan, bi aldeak ondo sentitzeko moduan konpon daitezkeela, biek irabaziz. Hau lortzeko, hitz egin eta arazoa ondo ulertu behar da.

5. Belarri-aulkiaren eta aho-aulkiaren txokoa aurkeztuko da gelan. Esango da denok elkarrekin eraikiko dugun zerbait dela, ikasturtean zehar izango ditugun gatazkek elkarrizketaren bidez ebazteko, denok irabazten irteteko eta pozik egoteko.

6. Txokoaren funtzionamendu-arauak azalduko dira aurreko atalean adierazi bezala, eta kartel bat jarriko da oinarrizko urratsekin.

7. “Rol play” bat egingo da bi irakasleren edo irakasle eta ikasle boluntario baten artean, txokoan adibidetzat hartutako gatazkaren ebazpena antzetzuz eta bere funtzionamendu-arauei jarraituz. Simulazio hau ikasle boluntario batekin egitekotan, beharrezkoa da aurrez prestatzea berarekin.

8. Lortutako irtenbidea talde osoan komentatuko da.

2. jarduera:

Belarri-aulkiaren eta aho-aulkiaren txokoa sortu

60 min.

Materialak:

Bi aulki
Margoak, kartoiak, kartoi meheak,
zelo, kola,...

Helburuak:

Ikasleen inplikazioa bultzatu gelan
txoko eraikitzen
Ikasturtean zehar txokotzat erabiliko
diren espazio eta aulkiak prestatu
Txokoaren funtzionamendurako
jarraibideak ikasi eta praktikatu

Prozedura:

1. Txokoa kokatuko den gelako tokia aukeratuko da.
2. Ikaskide guztien artean, txokoa prestatzeko egin behar diren elementu edo objektuen zerrenda erabaki eta egingo da.
3. Ikasleak taldeka antolatuko dira eta zereginak talde horien artean banatuko dira:
  - Belarri eta ahoaren marrazkiak, aulkien bizkarraldean itsasteko edo horman kartel modura jartzeko.
  - Txokoaren funtzionamendu-arauen kartela. Irakasleak egin eta aurkeztutako kartela erabil daiteke edota ikasleek berria sortu.
  - Txokorako apaingarriak, adibidez, margotutako kartoiez egindako alfonbra bat eta zoruan itsatsita zelo lodiz.
  - Txokoaren ondoko horma apaintzeko marrazki batzuk, elkarrizketa edo "irabazi-irabazi" irtenbideak irudikatzen dituztenak.
  - Beste batzuk...
4. Egindako materialak jarriko dira, txokoaren espazioa sortuz.
5. Aurreko jarduerako ideia-jasa (ikasleen ohiko gatazken ingurukoa) gogoratu, komentatuko da ea gatazka horiek konpon ote litezkeen "txokoa".
6. "Txokoa"ren funtzionamendu-arauak gogoratuko dira eta bi boluntariori "rol play" bat egiteko eskatuko zaie, ideia-jasan identifikatu diren gatazketako baten irtenbidea antzeztea, hain zuzen ere. Antzezpenean zehar gertatutakoa aztertuko da taldean.
7. Lehen hezkuntzako 2. zikloan ikasle-bikoteak osatuko dira bakoitzak berriro antzez ditzan txokoaren funtzionamendu-urratsak, talde osoaren artean aukeratutako gatazka baten bidez.
8. Antzezpenean zehar gertatutakoa eta lortutako irtenbideak aztertuko dira taldearekin.
9. Haur hezkuntzan eta lehen hezkuntzako lehen zikloan, 6. urratsa errepikatuko da bigarren aldiz, 7. eta 8. urratsekin jarraitu ordez.

Elkarrizketa hezigarria.

Sarrera

Elkarrizketa hezigarria ezinbesteko lan-tresna da irakasleentzat. Irakasleak ikasturtean zehar askotan elkartu behar izaten du ikasle batekin edo gurasoekin erabakiak elkarrekin hartzeko edota arazoak, gatazkak lantzeko.

Gida honetan proposatzen dugun elkarrizketa hezigarria bi pertsonaren arteko bilera edo topaketa egituratua da, elkarlan izaerakoa. Elkarrizketatutako pertsonaren inplikazioa eta parte hartzea funtsezkoa da emaitza ona lortzeko. Elkarrizketa ezin da bakarrizketa edo galdeketa bihurtu irakaslearen aldetik, baizik eta pertsona elkarrizketatuaren protagonismoan zentratu behar da, nahiz ikaslea, aita edo ama izan; honen konpromisoa eta ardura bilatu behar da eta hartutako erabakiak gero baliozkoak izatea.

Elkarlan izaerako elkarrizketa hezigarrien ohiko praktika, erabakiak hartzeko eta gatazkak konpontzeko ez ezik, beste hauetarako ere tresna eraginkorra da:

- Elkarren ezagutza sustatzeko.
- Pertsonarteko komunikazioa hobetzeko.
- Harreman hurbilagoa finkatzeko elkarrizketatutako pertsonarekin.
- Protagonisten arteko konfiantza eta lotura areagotzeko.

Praktika onak eta txarrak elkarrizketa hezigarriaren garapenerako

Zenbait jarrerak eta estrategiak lagundu egiten dute elkarrizketa hezigarria ondo garatzen, baina beste batzuek zaildu.

Bereziki erabilgarria izango da:

- Enpatia, ulermena eta elkarlana sustatzea.
- Hurbiltasuna erakustea eta doinu positiboa sortzea.
- Protagonista guztiak inplikatzeko irtenbideak bilatzen.
- Elkarrizketatutako pertsonaren alderdi positiboak azpimarratzea (indargarri positiboa).
- Komunikazio eraginkorraren teknikak erabiltzea (entzute aktiboa, lehen pertsonako mezuak, hizkuntza deskribatzailea,...).
- Hitzik gabeko hizkuntza positiboa erabiltzea (irribarrea, doinua, keinuak, begirada,...).

Aitzitik, hainbat jarrera edo jokaera oztopo izango dira elkarrizketaren helburuak betetzeko:

- Egoerak hutsaltzea edo garrantzia kentzea honelako esaldiekin: "seguru azken ebaluazioan dena hobeto joango dela", "ez da ezer gertatzen errepikatzeagatik" edo "lasai, guztioi gertatu zaigu hau bere adinean".
- Ikasleari, familiari edo sistemari leporatzea errua. Errudunak bilatzeak ez du laguntzen elkarrizketatua inplikatzeko, ezta egoera hobetzeko irtenbideak aurkitzen ere.
- Eredutzat beste ikasle batzuk edo norbera hartuta konparatzea kalterako izaten da.
- Galdera gehiegi eginez galdeketa egiteak defentsa-jarrera sorrarazten du elkarrizketatuarengan.
- Itotzea. Garrantzitsua da denbora egokia aurreikustea elkarrizketarako eta itomenik gabe igarotzen uztea.
- Kritikak edo epaitzak borroka dinamika sortzen du eta elkarlanerako jarrera oztopatu egiten du.

Elkarrizketa hezigarriaren egitura eta faseak

Elkarlan izaera duen elkarrizketa hezigarria fase egituratu batzuei jarraituz garatzen da. Fase hauek adieraziko digute zer pauso eman, mapa bat izango balitz bezala, eta helburuak lortzen laguntzen dute. Elkarrizketatzailea da prozesuaren gidaria, eta elkarrizketatua subjektu aktiboa, protagonista.

Segidan, elkarrizketaren fase bakoitza eta bere oinarrizko edukia deskribatuko da. Gainera, bere garapenerako zenbait komunikazio-teknika eraginkor zehaztuko dira, eta hainbat adibide bere aplikazioa argitze aldera.

1. Fasea. Prestaketa

- 1.1. Oinarrizko informazioa bildu landu beharreko gaiari buruz
Aldez aurretik elkarrizketan landu beharreko arazo edo gaiari buruzko informazioa eskuratzea oso baliagarria izango da. Aintzat hartu beharreko alderdi batzuk honako hauek dira: pertsona inplikatuak eta bere egoerak edo ezaugarriak, gertaerak, kausak eta ondorioak, eta inplikatu bakoitzaren interes edo beharrak.
- 1.2. Aurretiko hipotesia egin bildutako informazioan oinarrituta
Gertaerari buruzko eta balizko irtenbideei buruzko hipotesia egiteak bidera dezake, hasiera batean, elkarrizketa. Baina, saihestu egingo dugu ikasle elkarrizketatuari hipotesi hau komunikatzea era honetako adierazpenekin: "hemen arazoa da..." edo "badakit zer gertatzen zaizun..."
- 1.3. Elkarrizketa planifikatu
Elkarrizketa planifikatzeak eskatzen du jarraituko ditugun faseak berrikustea eta bereziki erabilgarriak diren esku-hartze zehatzak prestatzea (zein indargarri positibo erabil dezakegun elkarrizketatuarekin, nola adierazi hasieran elkarrizketaren gaia, komunikazio eraginkorreko zein teknika erabiliko ditugun, etab.).
- 1.4. Hitzordua jarri
Komenigarria da hitzordua jartzea, hau da, pertsonari elkarrizketarako deia luzatzea, pribatuan eta toki egokian, landu beharreko gaia aipatuta. Aukeratutako data eta ordua egokiak izan behar dira biezat eta elkarrekin adostuak.

Elkarrizketarako lekua garrantzitsua da. Ziur egon behar dugu leku honek pribatutasuna bermatuko duela, eta ez dela zaratarik eta etenik izango. Pasilloak, ikasgela, kafetegia eta antzekoak ez dira egokiak ikaslearekin edo gurasoekin elkarrizketa bideratzek.

2. Fasea. Irekiera

● 2.1. Kokatu

Kontuan izan beharreko beste alderdi bat zera da, pertsona bakoitzak elkarrizketarako gelan eta mahaian hartzen duen lekua. Mahai borobil batek komunikazioa erraztu egingo du eta, halakorik ez bada, ohiko mahai baten ertzetan kokatuko dira, hurbiltasuna eta konfiantza igortzeko aukera eskaintzen baitigu. Aitzitik, pertsonak aurrez aurre kokatzeak distantzia markatzen du.

● 2.2. Aurkezpena eta elkarrizketaren kokapena egin

Elkarrizketa hastean, komenigarria da parte hartzaile bakoitza aurkeztea (hala badagokio) eta elkarrizketaren arrazoia eta iraupena azaltzea. Arrazoen lehen azalpen hau modu deskribatzailean egiteak saihestu egiten du solasaldia zailtzen duten balorazio edo epaiekin ematea hasiera elkarrizketari. Esate baterako, *“Nerea, bilera honetara deitu dizut atzo gorputz hezkuntzako klasean izan zenuen portaera onartezina delako eta gertatu dena oso larria delako”* esan beharrean, *“Nerea, bilera honetara deitu dizut esan didatelako atzo gorputz hezkuntzako klasean zerbait gertatu zela eta bukatu baino lehen alde egin zenuela”* esango dugu.

● 2.3. Doinu positiboa sortu

Konfiantza giroa eta doinu positiboa sortzea funtsezkoa izango da elkarrizketaren garapenari begira. Elkarrizketatzailearen zeregin hau fase honetan hasiko da eta prozesu osoan zehar jarraituko du edo tartekatuko da. Hona hemen horretarako hainbat estrategia:

Asmo positiboak erakutsi, esate baterako *“gorputz hezkuntzako klasean gustura egotea nahi dut”* edo *“hau konpon dezagun, zuri ahal dudan guztian laguntzeko nago hemen”*.

Elkarrizketatua onartu eta balioztatu, adibidez *“badakit azkarra zarela”* edo *“estimatzen dut zure borondate ona honi buruz hitz egiteko”*.

Azpimarratu puntu komunak, hala nola *“nik nahi dudana da zuk arazorik ez izatea irakasgai honekin ikasturte amaieran, eta pentsatzen dut zuk ere baietz”*.

● 2.4. Elkarrizketaren konfidentzialtasuna azpimarratu

Komentatu elkarrizketan esandakoa konfidentziala dela, ez dela publiko egingo. Kasua beste pertsona bati jakinarazi beharko balitzaio, prozesuaren funtsezkoa igorriko zaio (lortutako akordioa izan ohi da), xehetasunik gabe, beti ere erreferentziazat izanik elkarrizketatuari laguntzeko beharrezko jotzen duguna.

- 2.5. Elkarrizketatzailearen helburuak eta bere laguntzeko eta irtenbideak aurkitzeko asmoa definitu
- 2.6. Elkarrizketatuaren elkarlanerako jarrera bultzatu
Beharrezkoa da zehaztea elkarrizketak baduela zentzua eta arazoaren irtenbidea posible dela inplikaturako pertsona guztiak prest badaude parte hartzeko, irtenbideak bilatzeko, elkar ulertze aldera hitz egiteko eta aldaketak egingo dituztela hitz emateko. Komenigarria da elkarrizketatuari zuzenean eskatzea jarrera edo konpromiso hau.

3. Fasea. Elkarrizketak helburu duen arazo edo egoeraren analisia

- 3.1. Eskuratutako informazioa, datuak era deskribatzailean aurkeztu eta informazio horrekiko norberaren emozioak azaldu
Gaia eskura dagoen informazio objektiboa aurkeztuz planteatu, modu deskribatzailean, epai edo salaketarik egin gabe, esate baterako *“gorputz hezkuntzako irakasleak esan dit atzo eztabaida izan zenutela klasean txistua bota zenuelako lurrera, eta klasetik alde egin zenuela amaitu aurretik”*. Planteamendu baloratzailer batek, adibidez *“zuk atzoko klasean izandako portaera txarraz informatu naute eta gertatutakoa oso larria da”*, elkarrizketatuarengan defentsa-jarrera edo jarrera erasokorra sorraraziko du, eta murriztu egingo ditu solasaldiarekin jarraitzeko aukerak.

Gainera, egoera edo arazoari buruz nork bere emozioak komunikatzeak elkarrizketatuaren konfiantza eta elkarlanerako jarrera sustatuko du, esate baterako *“asko kezkatzen nau horrelako zerbait gertatzeak”* edo *“irakasgai honekin arazorik ez izatea nahiko nuke”*. Lehen pertsonako mezuak erabiltzeak erraztu dezake zeregin hau.

- 3.2. Elkarrizketatuari egoera bere ikuspuntutik azal dezan utzi/eskatu konfiantza giroan
Elkarrizketatuaren ikuspegia eskatu gertatutakoaz edo lantzen ari den arazoaz, bai gertaerei dagokienez, eta bai berak horren inguruan egiten duen balorazioari dagokionez.
- 3.3. Elkarrizketatuari hausnarketa egin dezan eta adierazten jarrai dezan lagundu jarrera enpatiko baten bidez.
Galdera irekiak erabili hainbat alderdi argitze eta sakontze aldera: gertaeren interpretazioa, emozioak, egoeraren kausak edo zioak, ondorioak, kezak eta

pertsonaren interes edo beharrak. Ez egin galdeketa bat eta erabili entzute aktiboaren teknikak (emozioak parafraseatu eta islatu) komunikazioa errazteko, elkarrizketatuak hausnar dezan eta ulertua senti dadin lortzeko. Laburpentxoak egin ordenatzeko eta garrantzitsuena azpimarratzeko, eta isiluneak egiten utzi hausnarketa errazteko. Balore-epaiak eta kritikak saihestu eta lehen pertsonan hitz egin adibidetzat jartzeko edo aholkuak emateko (*"nire garaian..."* edo *"nire ustez ...zenuke"*)

- 3.4. Solasaldiari gaian zentratuta eutsi

Batzuetan, gai edo arazo bati buruz hitz egiteak beste gai garrantzitsu batzuk identifikatzera edo definitzera eramaten gaitu. Gai bakoitza bere aldetik lantzeak eta solasaldian ez nahasteak erraztu egiten du irtenbideak bilatu eta erabakiak hartzea. Uste badugu badela beste gai edo arazo garrantzitsu bat, beste elkarrizketa bat egingo da lantzeko.

4. Fasea. Irtenbideen bilaketa eta aukeraketa

- 4.1. Elkarrizketatua irtenbideak proposatzen eta aukeratzen inplikatu

Elkarrizketatua irtenbideen bilaketan eta aukeraketan protagonista bihurtzea funtsezkoa da bere konpromisoa eta ondorengo ardura handitzeko. Elkarrizketatzaileak ekin eta ekin egingo du elkarrizketatuarengandik irtenbide-proposamenak lortzen. Galdera batzuk bereziki erabilgarriak izango dira horretarako, adibidez *"zer egin zenezake/genezake egoera hobetzeko?"*, *"zer aldatu behar dugu arazoa konpontzeko?"* edo *"zer gehiago bururatzen zaizu?"*. Azken aukera gisa, elkarrizketatzaileak ere iradoki ditzake arazoa konpontzeko ideiak.

Bigarrenik, aztertu balizko irtenbide bakoitza, alde onak eta txarrak baloratuz, bideragarritasuna eta erabilgarritasuna baloratuz, eta aztertu ikaslea gai sentitzen den irtenbide horiekiko hitza eman eta betetzeko.

- 4.2. Akordio negoziatuak eskatzen dituzten erabakiak hartu arazoa edo gatazka konpontzeko

Negoziatu arazoa ondoen konponduko duten neurriak adosteko. Elkarrizketatuak bereganatu egin beharko ditu lortutako akordioak.

Idatziz jaso akordioak ahalik eta xehetasunik gehienez (zer, nola, non, noiz, etab.) eta sinatu.

5.Fasea. Itxiera

- 5.1. Elkarrizketan zehar hitz egindakoaren laburpena egin
Landutako gaiak laburbildu, egindako aurrerapenak azpimarratuz.
- 5.2. Argi eta garbi azaldu ondorioak eta lortutako akordioak
Azpimarratu, lasai, ateratako ondorio eta akordio bakoitza, eta ziurtatu elkarrizketatuak berdin ulertzen duela eta bat datorrela.
- 5.3. Beste elkarrizketa bat proposatu eta adostu akordioen jarraipena egiteko
Hitzordua jarri beste bilera baterako, hartutako konpromisoak berrikusteko.
- 5.4. Indargarri positiboa erabili elkarrizketatuarekin eta gure gogobetetasuna erakutsi elkarrizketarengatik
Elkarrizketatuaren elkarlanerako jarrera azpimarratu, etorkizuneko inbertsioa baita, eta elkarrizketak sortzen duen lotura sendotuko baitu.

6. Fasea: Jarraipena

Elkarrizketaren jarraipenak, lehendabizi, esku-hartzea idatziz jasotzea eskatzen du, hartutako erabakiak edo akordioak azpimarratuz eta, bigarrenik, beste bilera bat egitea denbora labur bat igarota (aste bat edo bi). Honela, adostutako neurrien betetze-maila berrikus daiteke eta bere eraginkortasuna baloratu.

5.

Kontratua.

Sarrera

Kontratua tresna erabilgarria da elkarbizitzaren kudeaketarako, ikastetxeetan oso erabilia izaera zehatzeko arazo eta gatazkak lantzeko.

Kontratua, jokabide-, elkarbizitza-, hezkuntza-kontratua ere deitzen zaio, oinarrian bi alderen artean negoziatutako akordioa da, elkarrizketa-prozesu baten emaitza eta bere edukia ezagutza, metodologia edo jokabide izaerakoa izan daiteke.

Kontratua ikasle baten eta bere tutorearen edo ikasketa-buruaren artean egin ohi da, edota ikasle-talde edo talde osoaren eta tutorearen artean. Batzuetan, ikaslearen gurasoak ere izan daitezke prozesuaren partaide.

Tresna hau bereziki egokia da derrigorrezko bigarren hezkuntzarako, portaera-zailtasun bereziak edo akademikoak dituzten ikasleekin erabiltzeko. Aitzitik, ez da erabilgarria talde osoarekin eguneroko gorabeherak arautzeko.

Dokumentu idatziak, batetik, alde bakoitzak bere egiten dituen konpromisoak eta, bestetik, berarek betetzetik edo ez betetzetik sortzen diren ondorioak jasoko ditu. Kontratuan parte hartzen duen bakoitzak portaera arautzeko balio duten eskubide eta betebeharrak batzuk bereganatzen ditu. Aurretiko negoziazio edo akordio bat eskatzen du eta beronetan agerian jarriko dira kontratuak funtzionatzeko behar diren amore emate eta ñabardura guztiak. Honela, ikasleak bere portaera-aldaketan parte hartze handiagoa izan dezan lortu nahi da.

Kontratua egokia da jokabide-zailtasunak edo ikasteko zailtasunak dituen ikasle batentzat motibagarria delako, iritzi eta desioak adierazteko aukera ematen diolako, eta baita aukera desberdinak hautatzeko eta inizatiba hartzeko ere.. Gainera, autorregulazio-prozesua erraztu eta autonomia bultzatzen du. Irakasleentzat, kontratua aniztasunaren arretarako eta elkarbizitza-arazo jakin eta konplexuen kudeaketarako tresna da.

Aurreko epigrafean deskribatutako elkarriketa kolaboratzailearen metodologia ezin hobea da kontratuaren edukia osatuko duten akordio negoziatu batzuk ekarriko dituen topaketa bat gidatzeko.

Kontratuaren ezaugarriak

Kontratu batek ongi funtziona dezan, beharrezkoa da bere emaitzan eragin erabakigarria duten hainbat alderdi edo ezaugarri kontuan izatea:

- Kontratua esku-hartzen duten pertsonen artean negoziatu behar da; erabakitzeko askatasunean, akordioen adostasunean eta hauek betetzeko konpromisoan oinarrituko da. Bestela, erabakia irakaslearena edo zuzendaritza-taldearena bada soilik, alde bakarreko ekintza-plan inposatua izango da, eta, honela, ikaslearen motibazioa, inplikazioa eta konpromisoa murriztu egingo da.

- Kontratua salbuespen gisa erabiltzeko estrategiatzat jotzen da, kasurik konplexuenetarako eta arazotsuenetarako.
- Helburu handietako bat da harreman-lotura ezartzea ikaslearekin, horregatik, azken emaitza negoziatura eramango duen elkarrizketa-prozesua erabakigarria da.
- Kontratua idatziz jaso behar da eta parte hartzaileek sinatuta. Pertsona bakoitzak kopia bat izango du.
- Egoera edo arazo bera hainbat kontratu jarraitutan islatuko da eta bere edukia pixkanakakoa da, errazenetik zailenera. Lehen kontratuak konpromiso txikiak jasoko ditu, eta handitzen joango dira aurreko kontratuetakoa bete ahala.
- Lehendabiziko kontratuko konpromisoak erraz betetzeko modukoak izan behar dira.
- Kontratu bakoitzaren denbora-epea laburra izan behar da, aste bat edota gutxiago kasu batzuetan.
- Kontratuan alde bakoitzak lortzen dituen ondorioak agertu behar dira, eta baita adostutako jokabideak ez betetzeagatiko "erantzun-kostuak" ere. Ondorio negatiboak arinak izan behar dira hasiera batean, ikasleari gogoia ez kentzeko.
- Lortzen diren ondorio positiboak indargarri sozialak eta jarduerazkoak izan behar dira.
- Komenigarria da indargarri positiboa sarritan erabiltzea.
- Kontratuak berrikusteko edo jarraipena egiteko epea eta modua jaso behar du; epea amaitutakoan egin daiteke edota era jarraituan. Komenigarria da jarraipena maiztasunez egitea hasiera batean, astero edota baita hiru egunean behin ere.

Kontratu motak

Jarritako helburuen arabera, eta oinarritzko edukiaren eta hartzaileen arabera, kontratu-mota desberdinak bereizten dira. Ohikoenak segidako hauek dira:

Jokabidezko, elkarbizitzako edo gatazken ebazpeneko kontratua.

Bere helburua da jokaerazko izaera duen gatazka edo arazo bat konpontzea, kontratua sinatzen duten pertsonen arteko elkarbizitza hobetzea lortzeko. Era honetako kontratu etako arazorik arruntenak hauek dira: disrupzioa ikasgelan, puntualtasuna, absentismoa, ikaskideen arteko errespetu falta... Iraupena aldakorra izan daiteke eta ikasle jakin bati zuzendua egon edota talde osoari.

Kontratu akademikoa.

Bere helburua da ekintza-plan bat jartzea ikasleak emaitza akademiko hobek lor ditzan. Mota honetako kontratu etan eduki arruntak dira, esate baterako, etxeko lanak egitea, eskola-agendaren erabilera, errefortzua ikasgai zehatzetan, etab. Iraupena hiruhileko akademiko bat izan daiteke.

Errekuperazio-kontratua.

Bere helburua da gairiditu gabeko lan, kreditu edo ebaluazio baten errekuperazioa. Iraupen laburra izaten du eta, nagusiki, banakakoa da.

Proiektu-kontratua.

Bere helburua da proiektu jakin bat planifikatzea eta egitea. Iraupen luzea izan dezake, aintzat hartuta faseak ezarri behar direla lanaren aurrerapena baloratzeko. Kontratu hau banakakoa edo taldekoa izan daiteke.

Ebaluazio-kontratua.

Bere helburua da ikasketa-jarduera, -lan edo -sekuentzia baten ebaluazio-irizpideak definitzea. Iraupen laburra izaten du eta, nagusiki, banakakoa da.

Kontratu kolektiboa edo taldekoa.

Bere helburua da talde osoaren xede komuna lortzea. Iraupena alda daiteke, astebetetik hiruhileko batera edo ikasturte osora.

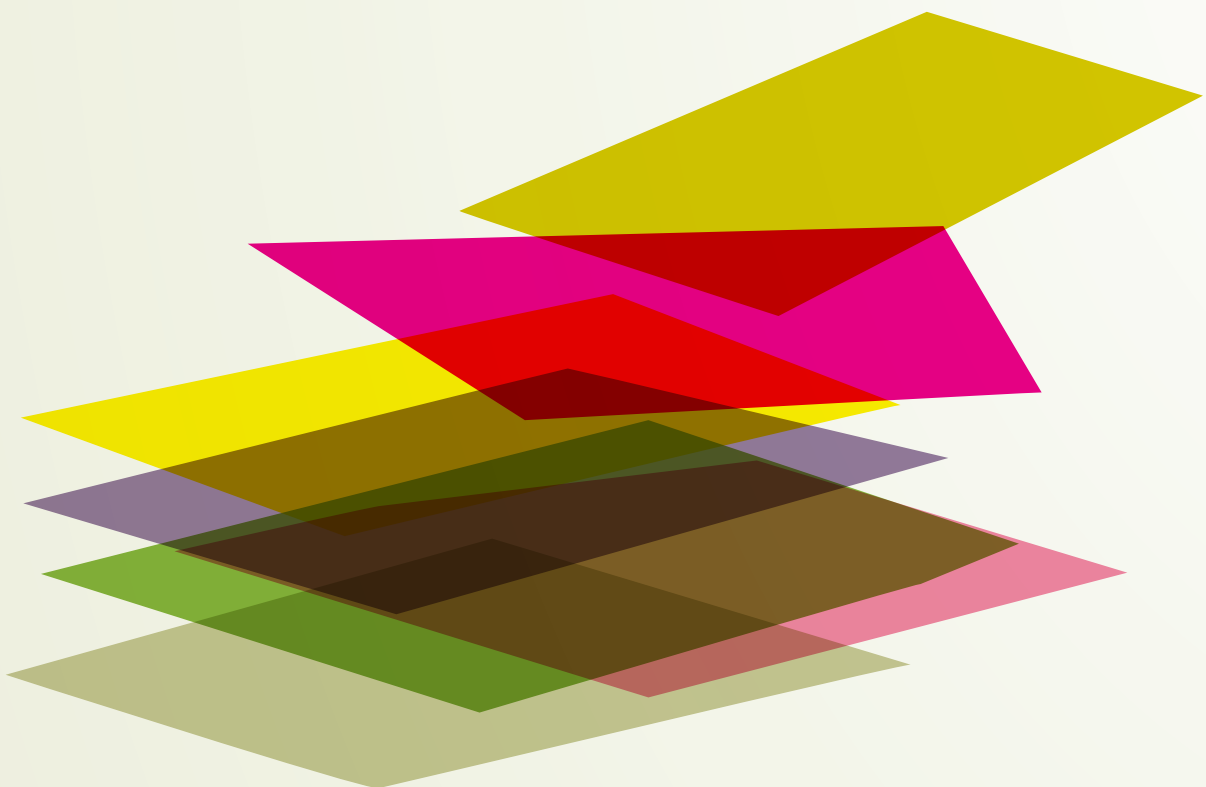

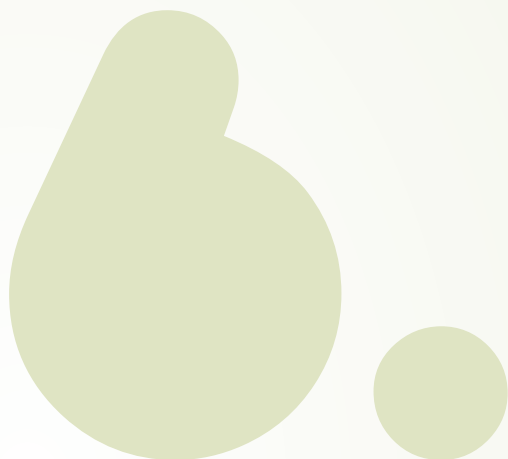

Kontratuaren edukia

Ikasle batekin egoera arazotsu bat edo konplexu bat lantzeko eta kudeatzeko egindako kontratuak honako eduki hauek izan beharko lituzke gutxienez:

- Kontratua sinatzen den data eta lekua.
- Parte hartzaileen datuak: izena, abizena, maila,...
- Kontratu-mota: izaera akademikoa, jokabidezkoa, elkarbizitzakoa,...
- Alde bakoitzak hartutako konpromisoak, konpromiso hauek dakartzaten ekintzen xehetasunak zehaztuz.
- Konpromiso bakoitza betetzeagatik edo ez betetzeagatik izango diren ondorioak.
- Kontratua berrikusteko/bere jarraipena egiteko data eta modua.
- Esku-hartutako pertsona guztien sinadura.

Gela-batzarra.

Sarrera

Gela-batzarra funtsezko tresna da eskola-elkarbizitzan; izan ere, taldeari erasaten dioten gai edo arazoak parte hartze demokratikoaren ikuspegitik lantzeko aukera eskaintzen du.

Batzarra foro bat da eta, beronetan, irakasle eta ikasleek taldearen bizitzari eragiten dioten gai mota guztiez hitz egiten dute; talde-solasari soilik eskainitako denbora eta espazioa da eta, bertan, pertsona bakoitzak askatasunez adieraz ditzake iritziak, ideiak, desioak, proposamenak, eta erabakiak demokratikoki, adostasunez edo bozketaz hartzen dira.

Batzarrek lagundu dezakete ikasgelako giroa hobetzen, izan ere, erraztu egiten baitute taldearen elkarlana, komunikazioa, konfiantza eta kohesioa. Mekanismo egokia dira ikasleek ikastetxeko eta gelako kontuetan parte hartzeko bide gisa.

Foro hau eremu egokia da taldeari erasaten dioten izaera kolektiboko gai guztiak tratatzeko, esate baterako:

- Ikasleen intereseko gaien analisia/elkarrizketa (akademikoak, elkarbizitzakoak, jolasekoak,...).
- Proiektu edo jardueren plangintza.
- Taldeko gatazken konponbidea.

- Adostutako erabakiak hartu (helburu edo agenda komunak ezarri, arauak jarri...).
- Akordioen jarraipena-analisia.

Baina gela-batzarra ez da egokia ikasle bati edo ikasle-talde bati eragiten dioten gaiak tratatzeko. Adibidez, bi ikasleren arteko gatazka ez litzateke eraman behar, argi dagoenez, gela-batzarrera.

Gela-batzarra hezkuntzako etapa guztietan erabil daiteke, haur hezkuntzatik hasi eta derrigorrezko bigarren hezkuntzara. Jakina, bere metodologia, helburuak eta irakaslearen rola aldatu egingo dira ikasleen adinaren arabera.

Gela-batzarraren zeregin hezigarria

Aurrez aipatutako batzarraren berezko funtzioez gain (intereseko gaien eztabaida/ solasaldia, proiektuen plangintza, gatazken ebazpena, taldeko erabakiak hartzea eta akordio edo emaitzen jarraipena), tresna honek zeregin eta ahalmen hezigarri argia du. Gela-biltzarrak egitea ez da denbora galtzea, ezta ikasleei amore ematea ere. Cruz Perez irakasleak honela planteatzen du ....

"...Elkarbizitza hobetzen laguntzen duten batzarren alderdi hezigarrien artean, hauek nabarmendu litezke:

Gelako gaiez hitz egiteko aukera ematen du, eta honek elkarlana, adiskidetasuna eta konfiantza errazten du, eta taldea kohesionatzen laguntzen du.

Ikasleek iritzia ematen eta besteena errespetuz entzuten ikasten dute. Eztabaida-gaia alde batera utzita, elkarrizketa berez helburu bat da. Elkarrizketan aritzen ikastea oinarrizko trebetasuna da hezkuntza komunitatea osatzen duten pertsonen arteko elkarbizitza errazteko.

Gelako elkarbizitza antolatzeko ardurak hartzen dituzte, badirela egoera arazotsuak ulertuz eta hobetzeko konpromisoa hartuz.

Parte-hartze demokratikoaren ikasketa eta akordio, itun eta bozketak egitea.

Honela, bada, batzarrek, gelako elkarbizitza arautu eta hobetzeko oinarrizko jarduera izateaz gain, balore eta jarrerak eskuratzen laguntzen dute. Hainbat balore, hala nola, errespetua, elkarrizketa, demokrazia, elkarlana, ikaskideari laguntzea, etab., batzarretan sarri lantzen dira eta, ondorioz, berauek asimilatzen laguntzen dute batzarrek."

(Cruz Pérez Pérez irak. "Educación para la convivencia como contenido curricular: propuestas de intervención en el aula". Estudios pedagógicos, 25 zk., 1999, 113-130 orr.).

Gela-batzarraren antolaketa

Gela-batzarrak ongi funtziona dezan, beharrezkoa da aldez aurretik planifikatzea eta antolatzea bere egituraren eta funtzionamenduaren oinarritzko alderdi batzuk.

Espazioa eta denbora.

Lehenengo eta behin, batzarra egingo den espazioa eta garaia definitu behar dugu. Ikasgela eta tutoretza-ordua aukera egokiak dira. Tutoretza-ordurik ez dagoenean, beharrezkoa izango da denbora-epe bat ezartzea egin ahal izateko. Batzarra, idealki, astean behin edo hamabost egunean behin egingo da. Topagune hau ikasturtean zehar sistematikoki egiteko planifikatuta, bere balio hezigarria gehienezko ahalmena izatera iristen da.

Gelaren antolaera.

Bigarrenik, kontuan izan behar da gelaren itxura aldatzeak zeregin desberdin baten aurrean gaudela islatzen duela. Nolanahi ere, ikasleak borobilean jarrita erraztu egingo dugu komunikazio eraginkorra.

Gai-agenda.

Batzarrean landu behar diren gaien agenda edo zerrenda egitea beste alderdi erabakigarri bat da antolatzeko garaian. Batzarrera eramango diren gaiak ikasleek proposatu behar dituzte, eta euren interesekoak eta kolektibokoak izan behar dira. Zeregin honetarako, bi mekanismo erabiltzen dira: a) gelako horman kartel bat jarri ikasleek proposamenak idazteko edo b) postontzi bat jarri landu beharreko gaiak idatzita botatzeko.

Proposatutako gaiak asko eta anitzak badira, lan-talde bat osa daiteke ikasleek eta tutoreak osatua, batzarrera eramango diren gaiak aukeratzeko eta lehenesteko, topaketa bakoitzeko gai-zerrenda egingo dutelarik.

Batzarraren dinamizazioa edo moderazioa.

Irakaslearen zeregina batzarrean asko aldatzen da ikasleen adinaren arabera. Ikasleek zenbat eta esperientzia, adin eta trebetasun handiagoa izan, irakaslearen esku-hartzea orduan eta urriagoa izango da. Batzarra moderatzeko edo dinamizatzeke ardua ikasleen esku egon behar du, irizpide orokor gisa. Zeregin hau hartzea ahalmen hezigarri handiko esperientzia da, izan ere, ikasleen inplikazioa,

autonomia eta ardura sustatzen baitu, eta baita gizarte- eta lidergo-gaitasunak garatu ere.

Dena den, irakasleak hartuko du parte batzarra prestatzen eta gai-agenda aukeratzen. Batzarrean zehar ez du jokatu beste bat gehiago bailitzan, baizik eta, behar denean, batzarraren moderazioan edo dinamizazioan gainbegiratzeko edo esku-hartzeko ardura izango du. Zentzu honetan, laguntzen esku-hartuko du, esate baterako, gaia zentratzen desbideratzen denean, arauak gogorarazten betetzen ez direnean, egoerak argitzen, ideiak sintetizatzen edo elkarrizketari laguntzen ez aurrera eta ez atzera geratzen denean, ikasle guztien parte hartzea bultzatzen edo denbora neurtzen.

Ikasleak dira eztabaidatutako gaien protagonista, eta hobe da bere kabuz iristea ondorioak planteatzera eta proposamenak egitera. Horregatik, zentzu honetan, irakasleak ahalik eta gehien murriztu behar du bere esku-hartzea eta ez eman etengabe bere iritzia.

Hamar urrats gela-batzarra bideratzeko

Badira hainbat metodologia gela-batzarra garatzeko. Jarraian, hamar urratsetan banatutako eredu simple bat proposatuko dugu, bai lehen hezkuntzako azken urteetan, eta bai bigarren hezkuntzan erabiltzeko modukoa.

1. Zirkulua.

Batzarra hastean zirkulu bat egin ikasle guztiekin eta ordena eskatu saioari ekiteko.

2. Agenda ezarri.

Batzarrean landu beharreko gaiak eta helburuak definitu.

3. Arauak.

"Hitz egiteko eta ondo entzun ahal izateko" arauak ezarri edo berrikusi. Oinarrizko arau hauek iradokiko dira: a) besteen iritzia errespetatu, b) etenik egin gabe entzun adi eta c) errespetuz hitz egin, inori minik egin gabe edo kritikatu gabe.

4. Gaia.

Batzarraren gaia planteatu. (Adib.: *"zenbait pertsonak esan dute azkenaldian asko iraintzen dela atsedendietan, zergatik gertatzen da hau?, zer egin dezakegu konpontzeko?"*.)

5. Hausnarketa pertsonala.

Ikasleei isiltasuneko minutu bat edo bi eman gaiari buruz bakarka pentsatzeko.

6. Bikoteak.

Bikoteak egin gaiaren inguruko elkarrizketarako.

7. Elkarrizketa bikoteka.

Eztabaida egin bikoteka 5-10 minutuz. Bikoteen artean ibili hain komunikatzaile ez direnen eztabaida bultzatzeko.

8. Analisia talde osoarekin.

Ikasle bikote batzuk gonbidatu gainerako taldekideekin ideiak partekatzeraz; ideia hauekiko erreakzioak onartu; galderak egin eztabaidak aurrera egiteko; egokia bada akordio batera iristea, izan ditzala hauek: ekintzak, berauek burutzeko modua eta jarraipena. Akordioa, hasiera batean, adostasunez hartzen ahaleginduko da eta posible ez balitz, bozketa gehiengoz.

9. Batzarraren itxiera.

Batzarra ixteko hainbat modu:

- Errepasoa: batzarra akordio batekin bukatzen bada, berrikusi.
- Komentario laburren azken itzulia.
- Puntu interesgarriak azpimarratu: *“Norbaitek esan du zerbait interesgarria, nahiz eta zuk ez berdin pentsatu?”* Ikasleei denbora bat eman pentsatzeko eta gero partekatu.
- Ikasketa: *“Pentsatu gaurko batzarrean ikasi duzun zerbaitetan”*. Galdera- itzuli bat egin edota boluntarioak eskatu.
- Galderak: *“Baduzu galderarik gaurko gaiaz?”*
- Esaldiak osatu: gonbidatu ikasleak era honetako esaldiak osatzera *“orain, batzarra amaitutakoan, pentsatzen dut..., sentitzen dut..., edo espero dut...”*
- Etorkizuneko gaiak: gaiak iradoki hurrengo batzarrerako.
- Ebaluazioa: *“zer gustatu zaizu gaurko batzarretik?, zerk egin du gaurko batzarra eztabaida ona izatea?, zer egin dezakegu hobeto edo desberdin hurrengoan?”*.

10. Akta.

Idatziz jaso Batzarreko punturik nagusienak. Ikasleak inplikatu zeregin honetan adinaren arabera.

GEUZ

Gatazkak Eraldatzeko
Unibertsitate Zentroa
info@geuz.es

Geuz